

БЕЗСМЕРТНИЙ ПОДВИГ РАДЯНСЬКОЇ ЛЮДИНИ, СОЛДАТА І ТРУДІВНИКА У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ. МИ СХИЛЯЄМО ГОЛОВИ ПЕРЕД ПАМ'ЯТТЮ ТИХ, ХТО ЗАГИНУВ ЗА ЧЕСТЬ І СВОБОДУ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ВІТЧИЗНИ, ХТО ВІДДАВ ЖИТТЯ ЗА ВРЯТУВАННЯ СВІТУ ВІД ФАШИСТСЬКОЇ ЧУМИ.

(Із Звернення ЦК КПРС до радянського народу).

СЛУЖУ РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗУ!

КОМАНДИР

До армії Петро Слободян був студентом машинобудівного факультету нашого інституту. Призвали його у вісімдесят п'ятому. Отже, нинішнього року уже й звільнення в запас. Пишучи листи, друзі не раз допитувалися: «Як тобі служитися?».

«Так, як усім», — була його відповідь.

Не все солдат може сказати. Те — військова таємниця, а про те — самому якось незручно.

І ось з військової частини, де служить колишній наш студент, надійшов лист на ім'я ректора. Приємно читати його.

«Петро Слободян зарекомендував себе як відмінний молодший командир. Він чудово засвоїв програму бойової і політичної підготовки. Виконав до себе і підлеглих, служить зразком для кожного. Останні три місяці виконує обов'язки командира взводу. Це офіцерська посада, але і з нею він справляється добре. На недавніх тактичних вченнях підтримував безперервний зв'язок в декількох радіостях. Взвод, яким зараз командує старший сержант Слободян, став кращим у підрозділі за всіма показниками.

Сам командир завше підтягнутий, добре фізично підготовлений. Його обрали секретарем комсомольської організації взводу. Комсомольська робота в нього теж на належному рівні. Спокійний, витриманий, чемний у ставленні до старших, не раз відзначався командуванням за зразкову службу і дисципліну.

Інститут може гордитися таким вихованцем. Вернувшись на навчання, він і тут високо нестиме честь радянського студента. Ми цього певні».

Листа підписав начальник штабу того підрозділу, в якому закінчує службу Петро Слободян.

Чесно і сумлінно

Ось який відгук на службу колишнього студента нашого енергофаку надійшов від командування:

«Ваш студент Микола Гончарук виконує свій священний обов'язок перед Батьківщиною з почуттям високої відповідальності. Він — відмінник бойової і політичної підготовки, майстер військової справи.

Військова служба нелегка і сувора. Крім знань, солдат потрібна велика сила волі, фізичний гарт. Як допомогло Миколі Гончаруку те, що зростав він не білоручкою, звик до праці, займався спортом. І саме тому тут, у частині, юнак швидко набув потрібних навичок, вольового гарту, зарекомендував себе працьовитим, старанним, дисциплінованим.

Наш ратний труд такий же почесний і важливий, як і труд робітника, колгоспника, інженера, вченого. Берегти мир і безпеку рідної землі — яке це почесне й відповідальне завдання! І ваш студент, нині рядовий Микола Гончарук виконує це завдання чесно і сумлінно».

За інженерні кадри

Газета видається з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

Шлях 1 коп.

№ 18 (259)

П'ятниця, 8 травня 1987 року.

Виходить раз на тиждень

9 ТРАВНЯ — ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ

«...Хочу звернутись до армійського комсомолу, до тих, хто вже закінчив службу в Збройних Силах, хто боровся за праве діло в Афганістані: йдіть до підлітків, розкажіть їм про себе, про своїх товаришів, про відвагу, героїзм, про бойове братерство».

(З виступу М. С. Горбачова на XX з'їзді ВЛКСМ).

УРОК МУЖНОСТІ

МОБІЛІЗОВАНИЙ КОМСОМОЛОМ

Т ИСНУЧИ на прощання руку Степана Матвійовича Андрощука, багато вже знаючи про його життя, я силкувався збагнути, чим він мені сподобався з першої хвилини знайомства. Що в ньому є такого особливого?

Зовнішність, принаймні, особливо не вражає. Худорляве, дещо аскетичне, лице, спокійні, добрі очі з ледь помітними іскринками твердості, помірні (як на сімдесят сім років!) сивина, негучний голос.

Постать має струнку, доладно скроєну, плечі розвернуті, голова постійно піднята, рухається рівно, поспігуючись незначною кількістю стриманих жестів, за якими ігадується тривала армійська виучка...

Не було в ньому нічого показного й нещирого, підкуповувала природність, якій не шкодило навіть зізнання, що з кореспондентами діла мати не любить, бо звик до точності, а вони, часом, так заплютають істину, що починаєш вагати — говорити чи не говорити те, що написане...

Пам'ятаючи ці слова, я впродовж усієї розмови не випускав пера з рук і добряче — таки притомився — з багатого Андрощукового життя можна писати не кореспонденцію, а книгу. До того ж цікаву.

Народився він 1910 року. Отже, бачив і революцію, і громадянську війну, і колективізацію, і ентузіазм перших п'ятирічок, і високу романтику служби в молодій Червоній Армії, і Велику Вітчизняну від першого до останнього пострілу, і повсюдну відбудову... Мало того, що бачив. Жив цим, а, якщо точніше, то це було не просто життя, а справжнє нахнення, яке не вичахло, не пригасло з роками — стало рисою характеру. Саме це і видно з першого погляду.

Певна річ, таке горіння не може подобатись всім без винятку, але саме воно стає взірцем і прикладом. Бо чисте, як вогонь!

Степан Андрощук скінчив сім класів у тому віці, в якому нині закінчують десятий. «Долею нашого дитинства і ранньої юності були голод, воші і хвороби».

Цю фразу він зронив ніби між іншим, та позаяк зміст вона мала чіткий, карбований, то було видно, що викувувалась роками.

Сільський хлопець мав цупкі руки з твердим, як лідошви, долонями, тугими тросами жил і міцними, як залізні скоби, пальцями. До

епізодів, що траплялися з ним. То ж не дивно, що з перших днів війни він опинився в самому пеклі, під Ржевом. Наші військові доктрини були надто оптимістичними — ми не збирались довго гоювати на своїй території, а тим паче відсиджуватись в обороні. Вчили-

Андрощук таки наздогнав полк, знищили вони всю техніку, німецькими тилами пробігли до лінії фронту, вже на нічній втратили командира і командуючий 19 армії генерал Рокосовський наказав Степану Матвійовичу приймати полк, а через тиждень з Москви надійшла радіограма: «Командирів, які відзначилися в боях і відмінно зарекомендували себе в повсякденній бойовій і політичній підготовці, відрядити до академії імені Фрунзе для навчання за програмою військового часу...»

Поки академія базувалася в Москві, нормального навчання не було: по тривозі — то під Можайськ, то під Солнечногорськ, то в інше місце... Вчилися до травня 1942 року, а по тому Степана Матвійовича призначили начальником розвідувального відділу 1-го Гвардійського укріпрайону і — в Сталінград! Усю Сталінградську епопею, як мовиться, від дзвінка до дзвінка, себто, від першого до останнього пострілу. Скільки разів міг там лягти — одне тільки небо знає.

Коли уже наприкінці війни в Югославію збиралися на товариську вечерю з союзниками, хтось, побачивши довгі ряди його орденів, почав питати, за що вони Степан Матвійович заходився перераховувати:

— Орден Червоного Прапора за Маріуполь, Суворова III ступеня — за Мелітополь, Олександра Невського за Миколаїв, Вітчизняної війни I ступеня за Сталінград, Червоної Зірки...

— І ти був у Сталінграді? — перебив Андрощука американський офіцер.

— Був.

— Чуєте? — загукав американець. — Між нами є полковник, який воював у Сталінграді. Подивіться на нього. Це герой. Звідти майже ніхто не дійшов до Берліна чи Белграда...

Можна було додати — особливо з розвідників! Втім, Степан Матвійович вважає, що розвідником легше, ніж піхотинцем. Ходити у ворожий тил — ризик, але якщо не вдалося зробити свою справу в одному місці, можеш пробувати в іншому, де не так сильно чатують. А піхотинець мусить пробитися там, де наказано, і тільки там.

(Закінч. на 2-й стор.)

(Поч. на 1-й стор.)

З іншого боку — піхотинці важко що-небудь вигадати на пристріляному полі. Біжи вперед, падай, лови паузу в кулеметних чергах, знову біжи. А в розвідника поле фантазії куди ширше, він може бути навіть зухвалим.

Якось Андрощук послав хлопців за «язиком». Взяли. Наступного дня посилав ще раз і знову в те саме місце — взяли. На третій раз — знову туди ж.

— На що розраховував? На те, що будь-який штабіст, коли у нього беруть «язика», посилює охорону, але не там, де сталася подія. Він зник до думки, що вдруде сюди ворожа розвідка не прийде. Ну, а втретє, то це взагалі безумство. Отакий психологічний малюнок думки. За третім разом ми привели не солдата і фельдфебеля, як було до того, а вже офіцера.

Андрощук завше робив своє діло винахідливо й натхненно. Тому й не дивно, що доля винагороджувала його за це багатьма цікавими подіями і зустрічами. Недавно миколаївський письменник Михайло Божаткін написав до-

МОБІЛІЗОВАНИЙ КОМСОМОЛОМ

кументальну книгу про десант Костянтина Ольшанського з 68 моряків, удостоєних звання Героя Радянського Союзу, котрі провалялися в місто, засіли в старому елеваторі, були виявлені ворогом і, не маючи жодного шансу на життя, не здалися в полон, а билися до останнього патрона. Автор пише, що останню розмову по радіо мав з ними начальник оперативного відділу 1-го Гвардійського Миколаївського Червонопрапорного укріпайону польового типу полковник Андрощук.

Степан Матвійович посилав цей десант на подвиг, хоч долю його, звичайно, планували по-іншому. Полковник Андрощук і сам водив десанти. Він пройшов через Румунію, Болгарію, Югославію. Він знав руму-

нського корселя Михайла, югославського президента Броз Тіто, його так поранило й обморозило в Угорщині, що тільки дивом залишився жити. Але залишився. І командував по тому полку, якого передав Герою Радянського Союзу Володимир Карпову (нині він очолює Спілку письменників СРСР).

21 рік Степан Матвійович у Вінницькому політехнічному інституті. Тут він організовував цивільну оборону, був начальником її штабу, викладачем. Минулого року вирішив піти на спочинок, але виявилось, що для відпочинку він не створений. Все життя кожен його день, кожна година належали ко-мусь, ніколи він не турбувався тільки про себе. Ось і зараз, крім інститутських клопотів, цікавився моги-

лою в своєму рідному селі Лозні Хмельницького району. Без імен і прізвищ поховано там 16 бійців. Хто вони? Де їх чекають? Невідомо.

Юні слідопити пробували навести довідки — не вийшло.

Степан Матвійович пішов іншим шляхом. З'ясував, коли хоронили загиблих, коли, приблизно, вони упали в бою, які це були частини. Уже пішли запити в Подольський архів під Москвою, вже попрахав він допомоги в самого Володимира Карпова.

Одне слово, спокій тільки сниться. Як мобілізував його комсомол у тридцятьому, то так і не дав відставити по сьогоднішній день. Втім, це була не лише комсомольська мобілізація, а, насамперед, мобілізація совісті. А велика совість ніколи не помирає, і, тим паче, не ходить у відставку. Вона передається у спадок. Приємно знати, що в Степані Матвійовича багато учнів і два сини, якими він гордиться. А такі, як він, даремно гордитися не будуть.

В. ІВЧЕНКО.

НАШ ВІЛЬНИЙ ЧАС

Справді дружна сім'я

Інститутська газета вже повідомляла про цікаве змагання вихідного дня між машинобудівним і енергетичним факультетами «Нумо, факультет!» Немалий внесок у перемогу машинобудівників зробила дружна спортивна сім'я Заболотних. Марія Петрівна Заболотна — співробітниця кафедри металорізальних верстатів, глава сім'ї Михайло Іванович — випускник машинобудівного факультету, інженер-наладчик ДПЗ-18. Він, до речі, продемонстрував не тільки теоретичні знання кулінарних секретів, але й показав чудове вміння чистити картоплю і розпізнавати варення.

Запам'яталися глядачам та вболівальникам малюнки, номери художньої самодіяльності, спортивні виступи шестирічної Наталі Заболот-

ної. За перемогу в цих конкурсах вона одержала один із головних призів — велику гарну ляльку, що дівчинку дуже обрадувало. Перемога сім'ї Заболотних у спортивному конкурсі, де вимагалася єдність дій, спритності, фізична сила, ще раз продемонструвала, що «тато, мама і я» — справді дружна сім'я!

Свій посильний внесок у перемогу команди зробили представники кафедри металорізальних верстатів В. В. Науменко, Г. В. Голубева, В. І. Андрющенко, кафедри технології металів — Л. Г. Семанова, Юрій Жигуц. А в числі найактивніших вболівальників були Наталя Кривогуценко і сім'я Пусанюків (кафедра ТАМ).

В. ДЯДЬКОВИЧ,
член профбюро машинобудівного факультету.

Під час конкурсу дитячого малюнка.

СВІТЛОФОР

ХАЛАТНІСТЬ І ЇЇ НАСЛІДКИ

З року в рік у нашій країні збільшується число індивідуального транспорту. Разом із цим збільшується й потреба у його зберіганні. Та, на жаль, не всі власники мають особисті гаражі, не вистачає і охоронюваних стоянок для автотранспорту. Трапляється, що ті, хто має гараж, через недисциплінованість, халатність залишають особистий транспорт коло житлових будинків, створюючи цим незручності для мешканців, порушуючи санітарні норми. Не треба забувати, що це стає причиною для наших нечесних людей.

Не передбачаючи бід, власники транспортних засобів спокійно відпочивають дома, а потім вранці — телефонні дзвінки: «Міліція, у мене вкрали автомобіль!» або «Зняли колеса».

Невідно водій, під'їхавши до установи чи магазину, залишає автомобіль з незакріпленими дверцятами, навіть з ключами в замку запалення. Так сталося, зокрема, із завідувачем гаражем «Агропрому» В. Калиновичем. Ситуацією встиг скористатися один молодик. Злодія затримали по гарячих слідах, але машина вже була розбита.

Тільки у Ленінському районі Вінниці протягом минулого року зафіксовано 31 випадок крадіжки автомобілів і 46 — мотоциклів, а також ряд випадків розукрупнення автотранспортних засобів. І все це сталося з вини їх власників. Працівники міліції, не рахуючись з часом і зайнятістю, виконують термінові заходи по затриманню злочинців. Тобто з допомогою розшуку весь украдений автотранспорт був повернутий власникам, а злочинці отримали заслужене покарання. Та чи не простіше такі випадки просто попередити? Працівники державтоін-

спекції настійно пропонують власникам не залишати свої машини і мотоцикли без нагляду. Прикро, але чимало таких власників не лише ігнорують наші попередження, але й не виконують правил дорожнього руху, один із пунктів яких гласить: «Водій може покидати своє місце чи залишати транспортний засіб, якщо ним жито необхідних заходів, котрі виключають самовільний рух транспортного засобу чи використання його у відсутності водія». А за недотримання цього пункту передбачена, між іншим, адміністративна відповідальність по закону.

Хочеться нагадати і тим, хто шукає легкого наживи. В одній із статей кримінального кодексу республіки сказано: «Угнання автотранспортних засобів, тракторів або інших самохідних машин без мети їх викрадення, карастється позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на цей же строк, або штрафом у розмірі до ста крб. Ті ж дії, вчинені повторно чи за попередньою змовою групи осіб, а також поєднані з насильством, не безпечним для життя і здоров'я потерпілого, або із погрозою застосування такого насильства, караються позбавленням волі на строк до трьох років чи виправними роботами на строк до двох років. Дії, передбачені частинами 1 і 2 цієї статті, не безпечним для життя і здоров'я потерпілого, чи із загрозой життя такого насильства, караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років».

В. ПЕТРИШИН,
державтоінспектор відділення ДАІ Ленінського РВВС м. Вінниці, лейтенант міліції

Редактор А. ЗАБЛОЦЬКИЙ.

УЧИТИСЯ
ВЧИТИ

ОСНОВНИЙ ЗАКОН НАВЧАННЯ

Для того, щоб навчити студентів методам мислення, перш за все необхідно з'ясувати, як потрібно вчити, тобто встановити, яку структуру має процес пізнання.

У процесі свого розвитку природа утворила людину з мозком, здатним мислити. Що ж таке мислення? Це активні, цілеспрямовані дії узагальненого пізнання людиною істотних властивостей та закономірностей об'єктивної дійсності за допомогою мови. Першою ознакою мислення є цілеспрямована, активна розумова або фізична діяльність. Без постановки людиною, яка навчається, мети мислення немає. Мета — ідеальна модель кінцевого результату дії. Будь-яка мета завжди спрямована на задоволення тих чи інших потреб, необхідних для нормального життя та розвитку людини.

Мислення завжди вимагає не будь-якої, а активної діяльності, тобто затрати розумових, вольових зусиль і фізичної енергії. Для того, щоб стимулювати людину до активної діяльності, необхідно, щоб мета, якої треба досягти, була мотивованою: той, хто виконує мислительні операції, повинен сам або з допомогою викладача переконалися, що затрата енергії і розумових зусиль потрібна, корисна для нього. Лише після цього у людини з'явиться інтерес — короткочасне або довготривале емоційно забарвлене спрямування уваги до об'єкту дії, прагнення його пізнати, оволодіти ним або одержати емоційне задоволення. Ланцюжок «потреби — цілі — інтерес» — необхідний елемент, який повинен створити у свідомості студентів викладач.

Друга ознака мислення — мова, яка є, за визначенням Маркса, «безпосередня дійсність думки». Якщо студент на екзамені каже викладачеві, що він «матеріал знає і розуміє, але розказати не може», то це явна ознака того, що навчальний матеріал не засвоєний, що мислити нема чим.

Третя ознака: людина в процесі мислення користується узагальненими, абстрактними логічними формами. Хоч мисленням ми вчимося з перших днів оволодіння мовою методом «спроб і помилок» і здебільшого мислимо логічно без знання логіки, але, як вдало сказав Лейбніц, «людина, яка не знає логіки, подібна до співака, котрий співає, не знаючи нотної грамоти». Отже, логічні закони повинні знати кожна культурна людина, оскільки знання їх запобігає помилкам у мисленні, сприяє засвоєнню значної кількості інформації людям, у яких механічна пам'ять слабка.

Ідуть заняття в лабораторії промислових робіт (кафедра металорізальних верстатів і інструментів).

Четвертою ознакою мислення є те, що пізнання за його допомогою — опосередковане. Це означає, що при мисленні ми виводимо нову інформацію з уже наявних у людини суджень за законами логіки. Якщо ці судження будуть хибні, то хибними будуть й одержані шляхом логічного мислення висновки. Отже хоча знання і вміння мислити — необхідна умова для пізнання об'єктивної інформації про матеріальний світ, однак цього недостатньо. Треба перш за все навчитися одержувати об'єктивну інформацію з матеріального світу і виражати її у вигляді понять та суджень, які служать емпіричною базою абстрактного логічного мислення.

Загальну логіку процесу пізнання чітко сформулював В. І. Ленін: «Від живо-го споглядання до абстрактного мислення і від нього до практики — такий є діалектичний шлях пізнання істини, пізнання об'єктивної реальності».

Висновки: при організації навчального процесу слід неухильно дотримуватись названого нами закону. Він вказує логічну структуру і послідовність пізнання «живого споглядання — абстракт-

не мислення — практика». Якщо викладач починає вивчення, наприклад, асинхронного двигуна з теоретичного розгляду закономірностей, на основі яких двигун побудований, то він не сформує у студентів ні абстрактного мислення, ні практичних вмінь та навичок, потрібних для «практики». В даному випадку викладач повинен почати з «живого споглядання», тобто з розгляду студентами реальних асинхронних двигунів у лабораторії і на виробництві; дати студентам можливість збирати, розбирати двигун і цим самим створити у їхній свідомості емпіричну базу для абстрактного мислення, сформувати «потреби — цілі — інтерес». Тільки після цього «мудре слово викладача» падатиме на «удобренний ґрунт» — світлий розум студента.

Другий висновок: студентів необхідно перш за все вчити емпіричним методом пізнання. Як це зробити? То вже тема наступної бесіди з нашого циклу.

В. ЧИЖИК,
доцент, кандидат педагогічних наук.